

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo poljoprivrede i ruralog razvoja

NAZIV PROPISA

Zakon o tržištu poljoprivrednih proizvoda

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Predloženim zakonom uređuju se uslovi za stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda, organizovanje proizvođača poljoprivrednih proizvoda, mjere koje će se sprovoditi u okviru intervencija na tržištu poljoprivrednih proizvoda i druga pitanja od značaja za tržište poljoprivrednih proizvoda.
- U Crnoj Gori ne postoji jedinstveni pravni osnov kojim je regulisano tržište poljoprivrednih proizvoda, na način kako je to predviđeno ovim zakonom. Donošenjem Zakona o tržištu poljoprivrednih proizvoda, stvara se osnov za obezbjeđivanje efikasnog funkcionisanja tržišta poljoprivrednih proizvoda u stabilnim uslovima, kontrolu kvaliteta proizvoda koji se plasiraju na tržište, jačanje konkurentnosti proizvođača kroz formiranje organizacija proizvođača i utvrđivanju jedinstvenih pravila za plasman proizvoda na tržište, uz adekvatnu kontrolu sprovođenja mjera uređenja tržišta. Razlog donošenja propisa je potreba za daljim usklađivanjem ovog područja kako bi se omogućila harmonizacija s relevantnim propisima EU.
- Imajući u vidu navedeno, predložena zakonska rješenja doprinijeće postizanju višeg nivoa organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda, stvoriti bolje uslove za formiranje udruženja poljoprivrednih proizvođača u određenim sektorima, kao i mehanizme koji će garantovati kvalitet proizvoda, a sve to u cilju postizanja veće konkurentnosti u sektoru.
- Donošenjem predmetnog zakona neće biti oštećenih subjekata.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Donošenjem Zakona o tržišta poljoprivrednih proizvoda, stvara se osnov za obezbjeđivanje efikasnog funkcionisanja tržišta poljoprivrednih proizvoda u stabilnim uslovima, kontrolu kvaliteta proizvoda koji se plasiraju na tržište, jačanje konkurentnosti proizvođača kroz formiranje organizacija proizvođača i utvrđivanju jedinstvenih pravila za plasman proizvoda na tržište, uz adekvatnu kontrolu sprovođenja mjera uređenja tržišta.
- Donošenje Zakona o tržištu poljoprivrednih proizvoda neophodno je radi:
 - usklađivanja sa pravnom tekovinom EU;
 - uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda kako bi se omogućilo:

- uvođenje standarda za stavljanje određenih poljoprivrednih proizvoda na tržište;
- organizovanje poljoprivrednih proizvođača;
- sprovođenje intervencija na tržištu, ukoliko se ukaže potreba za tim;
- primjenu programa podrške za određene sektore;
- praćenje cijena poljoprivrednih proizvoda i izgradnju sistema za izvještavanje prema EU;
- trgovinu poljoprivrednim proizvodima sa drugim zemljama.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Objasnite preferiranu opciju?**

- Nema drugih opcija;
- Donošenjem predloženog zakona postiže se djelimična usaglašenost ove oblasti sa relevantnim EU propisima i sprovođenje obaveza iz Akcionog plana za usaglašavanje sa pravnom tekovinom EU.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- Rješenja iz propisa stvorice uslove za uvođenje standarda za uspostavljanje sistema koji će omogućiti praćenje sledljivosti. Takođe, stvorice se uslovi za finansiranje određenih programa podrške za određene sektore, koji do sada nijesu postojali u Crnoj Gori, a koji će se nakon pristupanja EU finansirati iz fondova EU predviđenih za te namjene. Poljoprivredni proizvođači i ostali subjekti koji plasiraju proizvode na tržište uskladiće se sa tržišnim standardima, što će im istovremeno olakšati i omogućiti da shodno tome ispune uslove za plasman na EU tržište;
- Primjena predloženog zakona ne izaziva troškove građanima i privredi;
- Propisom se podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i jačanje konkurencije;
- Administrativna opterećenja za primjenu ovog propisa postoje u dijelu koji se odnosi na obavezne registracije i pojačanu kontrolu određenim sektorima, a što je u krajnjem dobro za biznis okruženje, jer se na taj način obezbjeđuje predvidivost u poslovanju.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Objasnite.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Objasnite.**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?**

- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**
- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.**

- Za implementaciju predloženog zakona potrebna su sredstva iz Budžeta Crne Gore, zbog čega ista treba planirati u godinama koje slijede;
- Za sprovođenje određenih odredaba zakona u slučajevima kada se bude intervenisalo na tržištu, biće potrebno jednokratno obezbjeđivanje sredstava. Za sprovođenje ostalih mjera koristiće se sredstva iz Agrobudžeta, odnosno mjere koje već postoje prilagodit će se mjerama iz zakona. Takođe, implementacija ovog zakona predviđa troškove koje su već definisani Strategijom razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2015-2020 i Akcionim planom za usaglašavanje sa pravnom tekovinom EU za poglavlje 11 – Poljoprivreda i ruralni razvoj. Postojeći sistem AMIS koji je uspostavljen na osnovu Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, nije u potpunosti funkcionalan i operativan na način kako je to predviđeno zakonodavstvom EU, što znači, da je postojeći sistem potrebno prilagoditi i nadograditi. Agrobudžetom se odvajaju sredstva za stavljanje ovog sistema u punu funkciju. Do 2020. će se shodno Zakonu o poljoprivredi i ruralnom razvoju nastaviti sa finansiranjem ovog sistema u cilju dovođenja istog u punu funkciju, dok će se potpuna usaglašenost postići shodno odredbama ovog zakona nakon tog perioda (Zakon predviđa odloženu primjenu odredaba vezanih za AMIS);
- Nijesu potrebna dodatna sredstva za tekuću fiskalnu godinu a za 2017. sredstva će se obezbjediti iz Agrobudžeta i pomoći EK (TAIEX).
- Usvajanjem predloženog zakona predviđeno je donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze ali one će se obezbijediti iz Agrobudžeta, ne radi se o dodatnim troškovima.
- Problemi u preciznom proračunu finansijskih sredstava postoje u dijelu koji se tiče definisanja sredstava za interventne mjere koje se uvode ad-hoc i u ovom trenutku nije moguće odrediti da li i koje će se mjere sprovoditi. Intervetne mjere se sprovode samo u slučajevima kad dođe do ozbiljnih poremećaja na tržištu, u skladu sa uslovima propisanim zakonom. Kada su u pitanju programi podrške, već je napomenuto da će ovi programi biti finansirani iz Agrobudžeta u sklopu postojećih linija koje će eventualno biti modifikovane i usklađene sa uslovima propisanim zakonom. Visina iznosa koji će se odvajati za sprovođenje nekih od mjera iz programa podrške, zavisit će od ukupnih godišnjih sredstava izdvojenih za Agrobudžet. Mjere će se postepeno uvoditi i birati shodno prioritetima, počev od 2018.godine.
- Nema sugestija Ministarstva finansija;
- Primjedbe za sada nijesu dobijene.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**

- U izradi Predloga zakona o tržištu poljoprivrednih proizvoda korištena je TAIEX ekspertska podrška. Angažovan je ekspert iz Hrvatske (Anita Sever);

- Pri izradi konsultovani su: poljoprivredni proizvođači, predstavnici NVO sektora, predstavnici lokalnih samouprava, Privredne komore Crne Gore i ministarstava;
- Shodno predviđenim procedurama, održane su dvije javne rasprave (u Podgorici i Bijelom Polju), kao i konsultacije sa zainteresovanim subjektima.

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

- Uspostavljanje funkcionalnog sistema za punu implementaciju, zavisi od obučenosti i broja zaposlenih u Direktoratu za plaćanja u okviru Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, kao i od obučenosti inspektora koji će vršiti provjeru usaglašenosti sa propisanim tržišnim standardima. Istovremeno nedostatak finansijskih sredstava koja su potrebna za uspostavljanje funkcionalnog sistema, u godinama prije pune implementacije određenih odredaba, mogao bi da dovede do zastoja u impelmentaciji;
- Donošenje podzakonskih akata kao i obuka administarstivnih kapaciteta za implementaciju propisa je ključno za sprovođenje propisa. Takođe jako je bitno i sprovoditi edukativno – promotivnu kampanju u cilju informisanja proizvođača i drugih aktera koji su u vezi sa plasmanom proizvoda na tržište;
- Indikatori za ispunjavanje ciljeva biće: uvođenje i sprovođenje specifičnih standarda definisanih zakonom, podaci o broju proizvođačkih organizacija iz odgovarajućih registara, podaci iz baze trgovaca voćem i povrćem kao i podaci vezani za analizu rizika u tom sektoru, broj korisnika specifičnih podrški u sektorima za koje je predviđena mogućnost zakonom;
- Za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa biće zaduženo resorno Ministarstvo.

Datum i mjesto: Podgorica, 02.12.2016. godine

MINISTAR

Mr. Milutin Simović